

Laste Vaimse Tervise Keskused

Anne Kleinberg

MD, PhD

Tallinna Lastehaigla Psühhiaatrikliiniku juhataja

10.04.2015

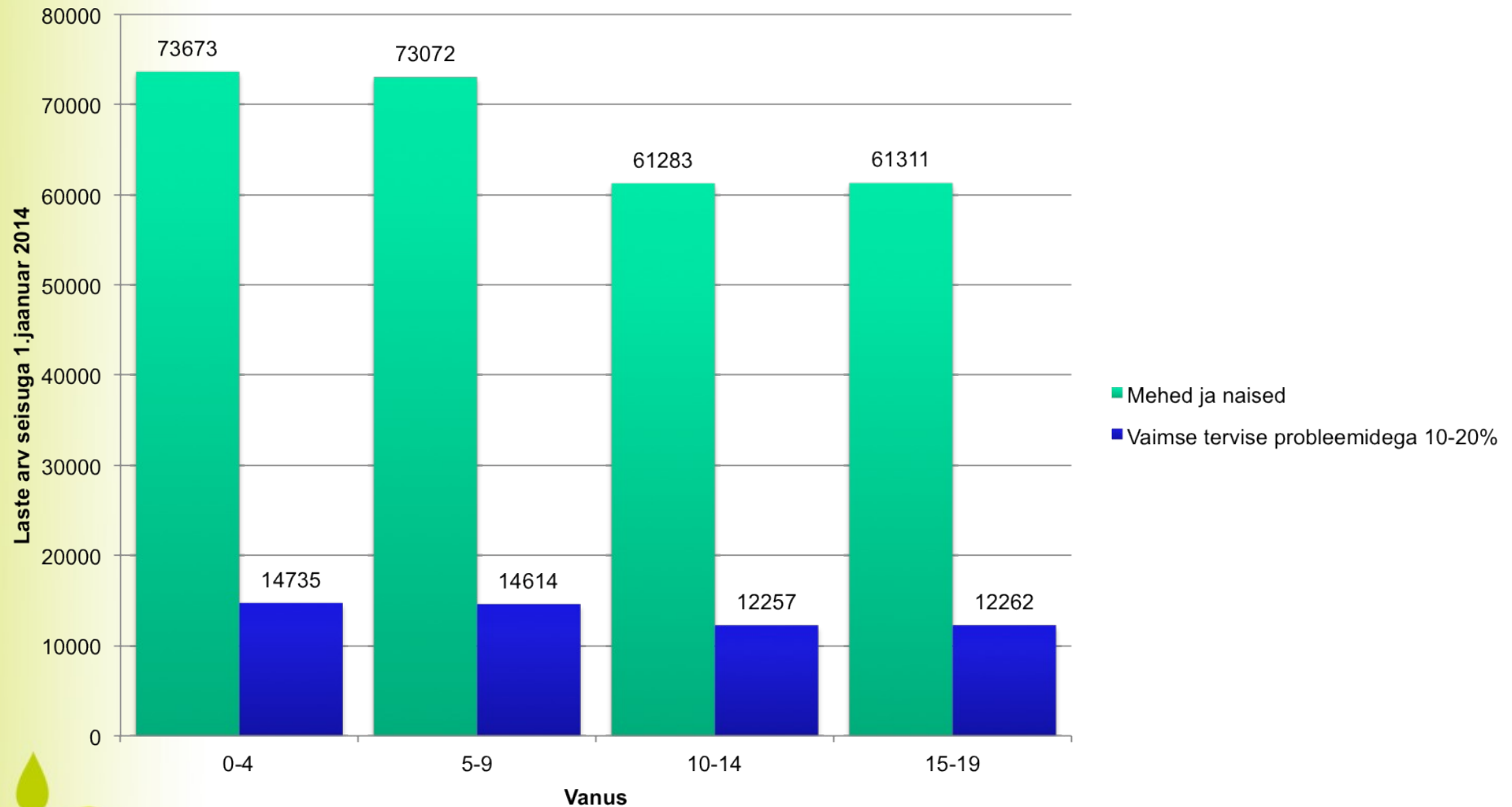
SOTSIAALMINISTEERIUM

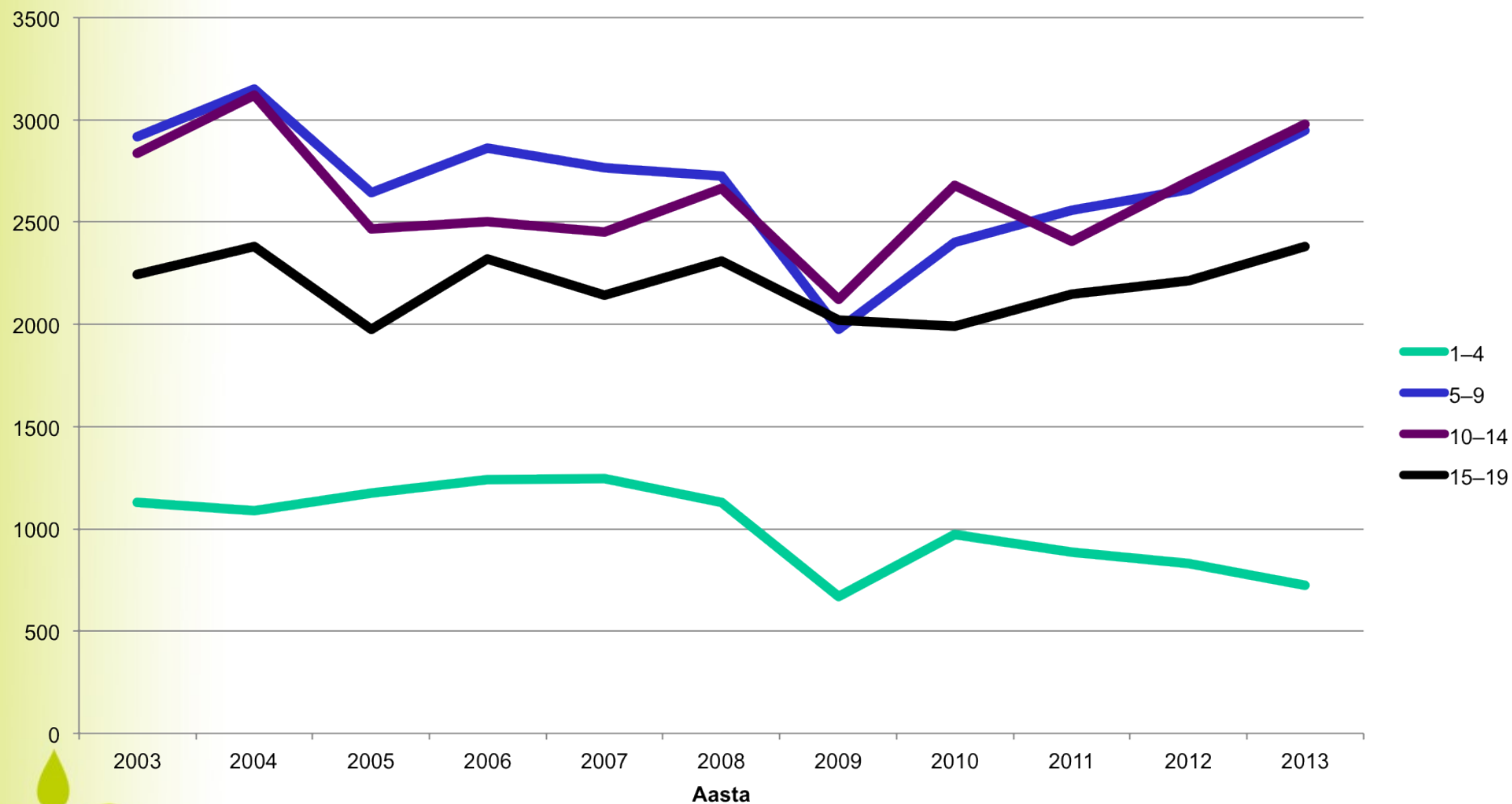
Eellugu

Vaimse tervise probleemidega laste arv aastal 2014?

Uued psühhiaatrilised haigusjuhud 100 000 elaniku kohta 2003-2013, vanus 1-19 aastat (TAI, 2014)

Sissejuhatus

- **Osa** Sotsiaalministeeriumi programmist “Rahvatervis”
- **Üldeesmärk:** Rahvatervis on paranenud ja ebavõrdsus tervise osas on vähenenud
- **Programmi partner:** Norra Rahvatervise Instituut
- **Eelarve:** 10 484 706 eurot, s.h Norra toetus 8 912 000 eurot
- **Programmi lõpptähtaeg:** 30.04.2016

Programmi rakenduskeem

4 eelnevalt kindlaksmääratud projekti

1. Tallinna Laste Vaimse Tervise Keskuse loomine
2. Pikaajalise ravi- ja rehabilitatsiooniteenuse arendamine raske ja püsiva psüühikahäirega lastele
3. Integreeritud teenuste kontseptsiooni loomine laste vaimse tervise parandamiseks
4. Nakkushaiguste ennetamine ja ravi vanglates

3 avatud taotlusvooru

1. Regionaalsete vaimse tervise keskuste väljaarendamine
2. Veebipõhiste teenuste arendamine vaimse tervise ja reproduktiivtervise valdkonnas
3. Tervist edendavad sotsiaalkampaaniad ja koolitused

Regionaalsed laste vaimse tervise keskused

Projektide elluviijad

- Põhja-Eesti – **SA Tallinna Lastehaigla**
- Lõuna-Eesti – **SA Tartu Ülikooli Kliinikum** (partneritena kaasatud Põlva, Valga ja Lõuna-Eesti haigla, Tartu Laste Tugikeskus, Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond)
- Ida-Viru – **SA Tartu Ülikooli Kliinikum koostöös SA Ida-Viru Keskhaiglagaga** (partneritena kaasatud PERH, Narva haigla ja Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond)
- Pärnumaa (sh. Saaremaa ja Viljandimaa) – **SA Pärnu Haigla** (partneritena kaasatud Viljandi Haigla, Pärnu Maavalitsus, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž, Pärnu Õppenõustamiskeskus; Politsei- ja Piirivalveamet Lääne Prefektuur, Põhjamaade-Balti laste ja noortega töötavate professionaalide organisatsioon ja Drammeni haigla Norras)

Peamised tegevused I

- Vaimse tervise teenuste arendamine
  - Amb. teenused kättesaadavad kõikides keskustes ja piirkondades.
    - psühhoteraapia (individuaalne-, pere- ja grupiteraapia)
    - mobiilne lastepsühhiaatriline abi teenus (sh. koduravi)
  - Stats. teenused Tallinnas, Tartus ja Viljandis
    - spetsialiseerumine vanusegruppidest lähtuvalt
    - noorukite söömishäirete statsionaarne ravi
- Koolitus keskuste personalile
  - supervisioon
  - õppereisid ja konverentsidel osalemine
  - psühhodiagnostika vahendite täiendamine

Peamised tegevused II

- Võrgustikutöö (võrgustikukohtumised sotsiaal- ja haridussektori spetsialistidega, kovisioonigrupid, supervisioon, koolitused; keskuste omavahelised kohtumised)
- Ennetustegevus (info- ja juhendmaterjalide koostamine, loengud haridus- ja sotsiaalsektori spetsialistidele, tugigrupid lapsevanematele)
- Teavitustegevus (infoüritused ja materjalid)

Lastepsühhiaatria teenuste kvaliteedihindamise süsteemi piloteerimine

- Põhineb Inglismaal arendatud kvaliteedisüsteemil QNIC (*Quality Network for Inpatient Children and Adolescent mental health services*) ja QNCC (*Quality Network for Community Children and Adolescent mental health services*).
- Kvaliteedihindamisel kaks osa: enesehindamine (*self review*) ja välishindamine (*peer review*). Lisaks on võimalus osakonna akrediteerimiseks.
- Eestis on 2015a. süsteemiga liitunud 3 statsionaarset osakonda ja (LH, PERH ja TÜK) 1 ambulatoorne meeskond (Pärnu haigla).
- Välishindamised toimuvad: 16.04 Pärnu haiglas; 17.04 Tallinna Lastehaiglas; 06.05 Tartu Ülikooli Kliinikumis ja 07.05 PERH-s.

Kvaliteedistandardid

QNIC

- 1.Keskkond ja varustus
- 2.Personal ja väljaõpe
- 3.Teenuste kättesaadavus, osakonda vastuvõtmine ja väljakirjutamine
- 4.Ravi korraldus ja raviplaan
- 5.Informatsioon, nõusolek ja konfidentsiaalsus
- 6.Laste õigused ja turvalisuse tagamine
- 7.Juhtimistavad ja korraldus

QNCC

- 1.Ravile suunamine ja teenuste kättesaadavus
- 2.Seisundi hindamine ja ravi planeerimine
- 3.Ravi ja sekkumine
- 4.Informatsioon, nõusolek ja konfidentsiaalsus
- 5.Lapse õigused ja turvalisuse tagamine
- 6.Ravi korraldus
- 7.Asutustevaheline koostöö
- 8.Personal ja väljaõpe
- 9.Koht, keskkond ja vahendid
- 10.Teenuste tellimine

Vaimse tervise kabinetid Lõuna-Eestis ja Ida-Virumaal

- Kabinetid avati septembris 2014
- Kabinettide koosseisus on:
  - Vaimse tervise õde 1,0
  - Sotsiaaltöötaja 0,5
  - Psühholoog (kliiniline*) 1,0
  - Arst 0,25

*Ida-Viru Kesksaiglas ja Valga haiglas puudub kliiniline psühholoog. Narva ja Lõuna-Eesti haigla psühholoogil on kutse omandamisel

Kabinettide töö tulemused september-detsember 2014.a. – vastuvõttude arv kokku

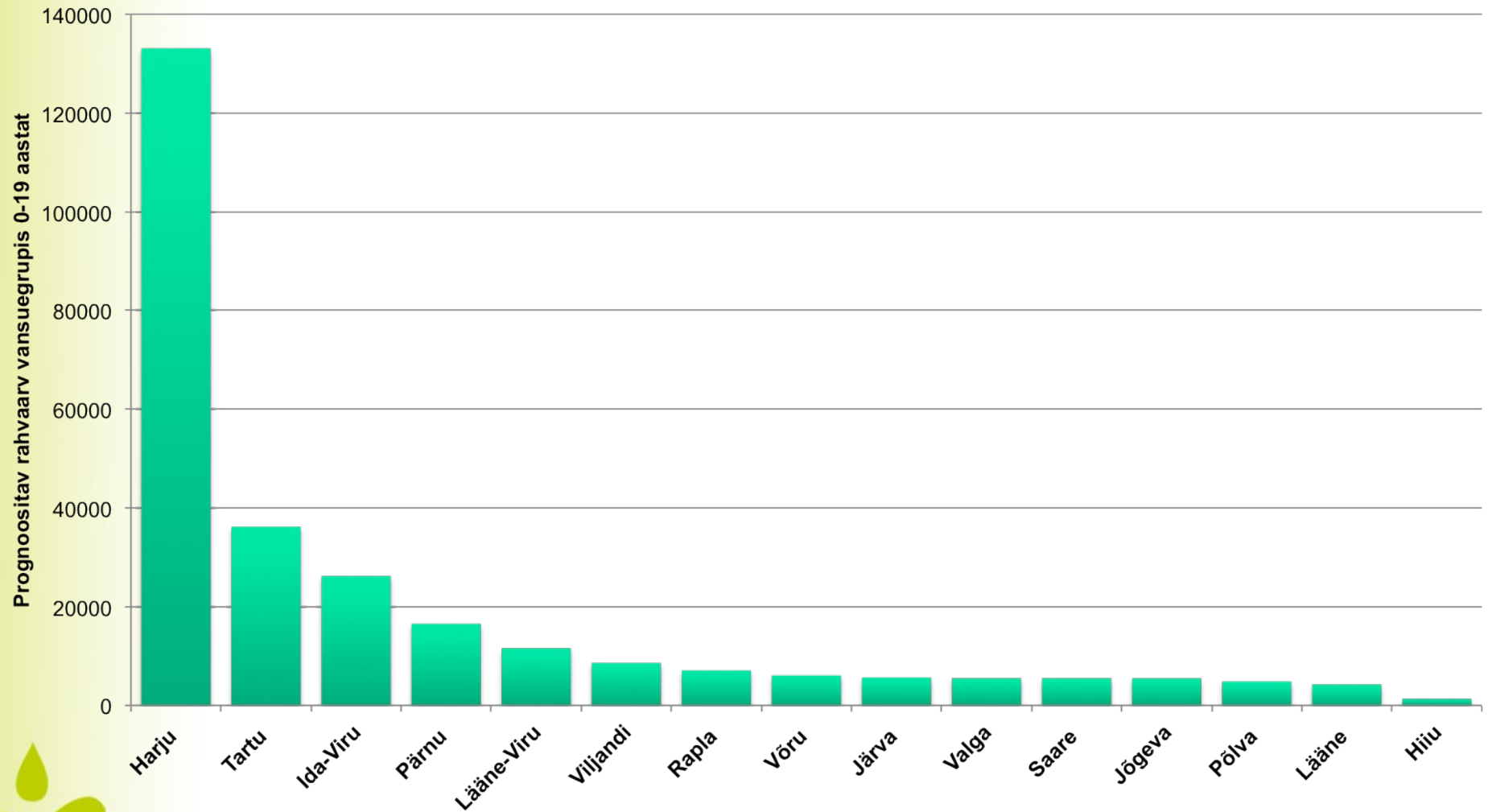
	Lõuna-Eesti VTK			Ida-Virumaa VTK	
	LE Haigla	Põlva Haigla	Valga Haigla	IVKH	Narva Haigla
September	16	15		26	15
Oktoober	46	52	12	85	31
November	59	54	31	72	49
Detsember	40	32	37	25	11
Kokku	161	153	80	208	108

Regionaalsed laste vaimse tervise keskused

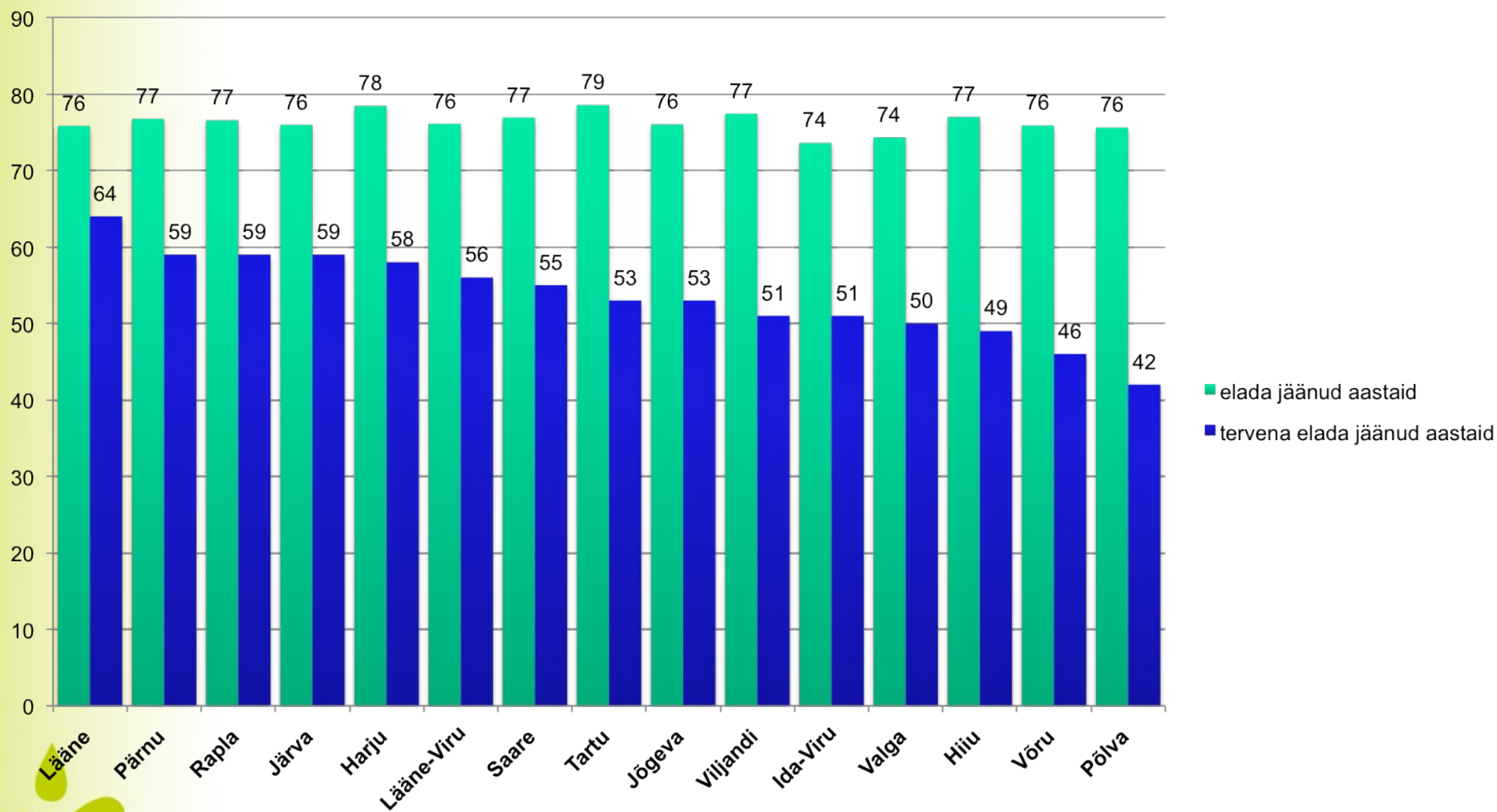

Prognoositav rahvaarv maakonniti aastaks 2020 vanusegrupis 0-19 aastat

(Statistikaamet, 2015)

Elada jäänud aastaid *versus* tervena elada jäänud aastaid 2012/2013 aastal sündinud lastel (TAI, 2015; Statistikaamet, 2015)

Põhja-Eesti Laste Vaimse Tervise Keskus

- Projektiperiood juuni 2013-aprill 2016
- Kogu protsess alates aastast 2003
- Projekti eelarve 6 635 780 EUR
  - Norra riigi toetus 3 542 179 EUR
  - Eesti riigi kaasfinantseering 624 745 EUR
  - SA Tallinna Lastehaigla osalus 2 470 780 EUR
- Pakkuda kvaliteetseid psühhiaatrilise ravi teenuseid patsientidele ja koolitusvõimalusi spetsialistidele nende pädevuse tõstmiseks.

Põhja-Eesti LVTK projekti eesmärgid

- Vaimse Tervise Keskuse ehitamine

Põhja-Eesti LVTK projekti eesmärgid

- Vaimse Tervise Keskuse kontseptsiooni loomine
  - sh teadmiste vahetamine partneritega integreeritud teenuste süsteemi välja arendamiseks
    - Oslo Ülikooli psühhiaatriakliinik
    - Suurbritannia Royal College of Psychiatry eksperdid
- võrgustikusüsteemi välja arendamine koostöös teiste sektoritega vaimse tervise teenuste edendamiseks ja probleemide varajaseks märkamiseks
  - "Laste vaimse tervise integreeritud teenuste alusanalüüs"
  - Saatekiri
  - Raviplaan

Põhja-Eesti LVTK projekti eesmärgid

- Laste väärkohtlemise diagnostilise süsteemi arendamine
- Mobiilse meeskonna koolitamine
  - Toimub Arenaflexible meetodi ja koduravi teenuse integreerimine senisesse praktikasse
- Personali koolitamine tööks Vaimse Tervise Keskuses
  - Regulaarsed vaimse tervise õdede ühisseminarid

Põhja-Eesti LVTK projekti eesmärgid

- Regionaalsete vaimse tervise keskuste arendamise koordineerimine
  - Vaimse tervise keskuste töömudeli arutelu – ühtse standardi loomine keskuste tööst ja personali vajadustest
  - Keskusi liitva ja koordineeriva koostööharjumuse säilitamine

LVTK projekti eesmärgid

- Uurimuse läbiviimine tegevuste tulemuslikkuse hindamiseks.
  - Projektiperioodi indikaatorid
    - Kvaliteediindikaatorite süsteem QNIC
    - Patsientide rahulolu
    - Personali rahulolu
    - Patsientide toimetuleku hindamine (C-GAS)
- Laste psüühikahäirete levimusuuringu ettevalmistamine

Teenused

- Ambulatoorne lastepsühhiaatriline abi 0-18 a.lastele
  - Noorukite grupiteraapia
  - Vanemate nõustamisgrupid
  - Mobiilne abi ja koduravi teenus
  - Loovteraapia
  - Nõustamine haridusliku erivajaduse osas
- Statsionaarne abi
  - Psühhiaatria osakond sõltuvus-ja käitumishäiretega lastele ja noorukitele
  - Lastepsühhiaatria osakond
  - Söömishäirete osakond

Teenused

- Konsultatsioonid
  - Siduserialade supervisioonigrupid
    - Õpetajad
    - Koolipsühholoogid
    - Lastekodude personal
    - Lastekaitsetöötajad jne.
  - Telefoni -ja internetinõustamine
    - vaimnetervis@lastehaigla.ee
    - perearst@lastehaigla.ee

Kontseptsiooni jätkusuutlikkus

- Haigekassa lepingud teenuste mahu suurendamiseks
- Täiendavate spetsialistide palkamine
- Konsultatsioon ja supervisioonid siduserialadele
- Koolitus personalile ja siduserialadele
- Arendus-ja teadustegevus
- Ühine töömudel ja koordineeritud tegevus

Täna kuulamast ja jõudu!

